

Tor Selstad

Norge på toppen – og forbi!
Regionale konsekvenser

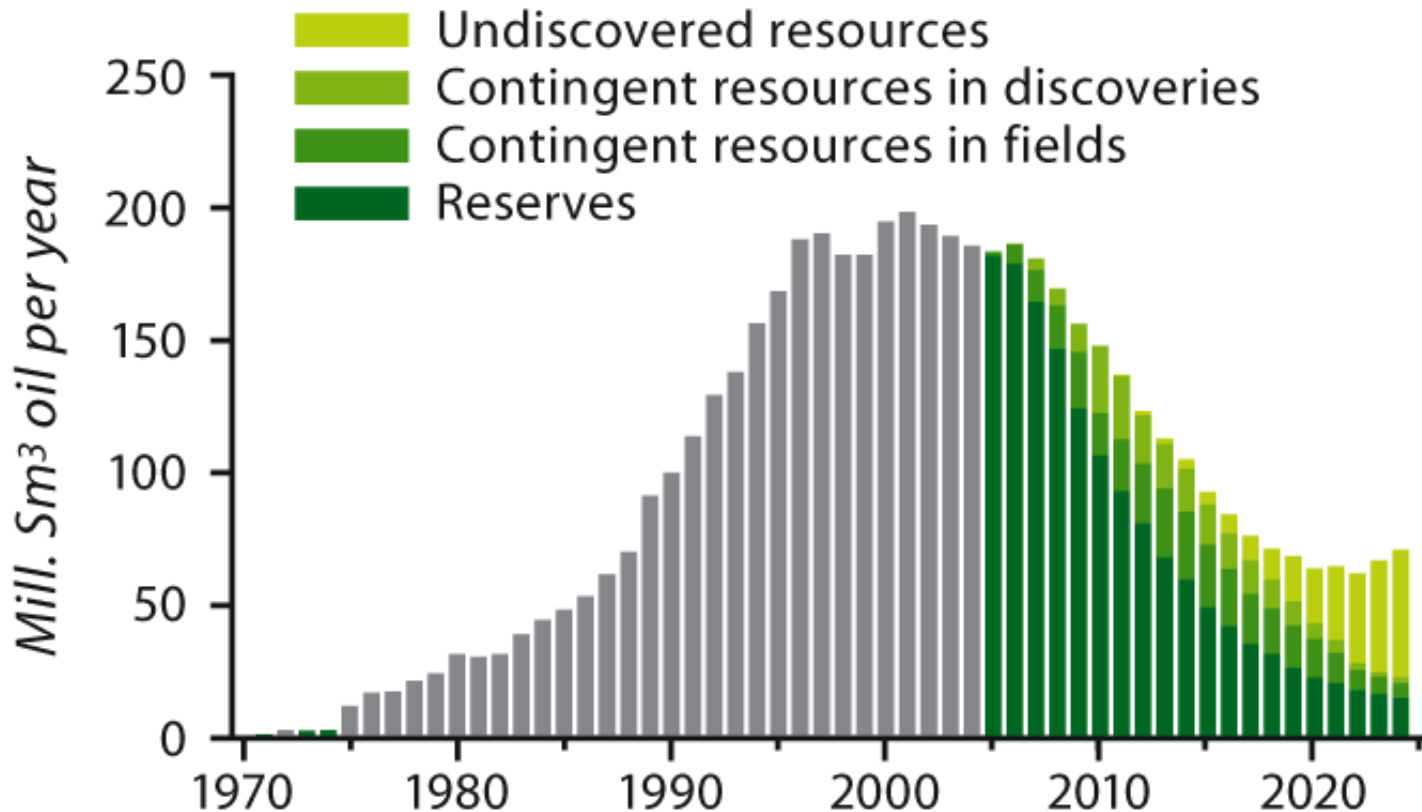
Regionsenterkonferansen
Sogndal 19. oktober

”Peak-samfunnet”

- ”Bølger” som skyller gjennom samfunnet
- Vi har vært gjennom vekstfasen, nå gjenstår nedgangen
- Hva blir de regionale konsekvensene?

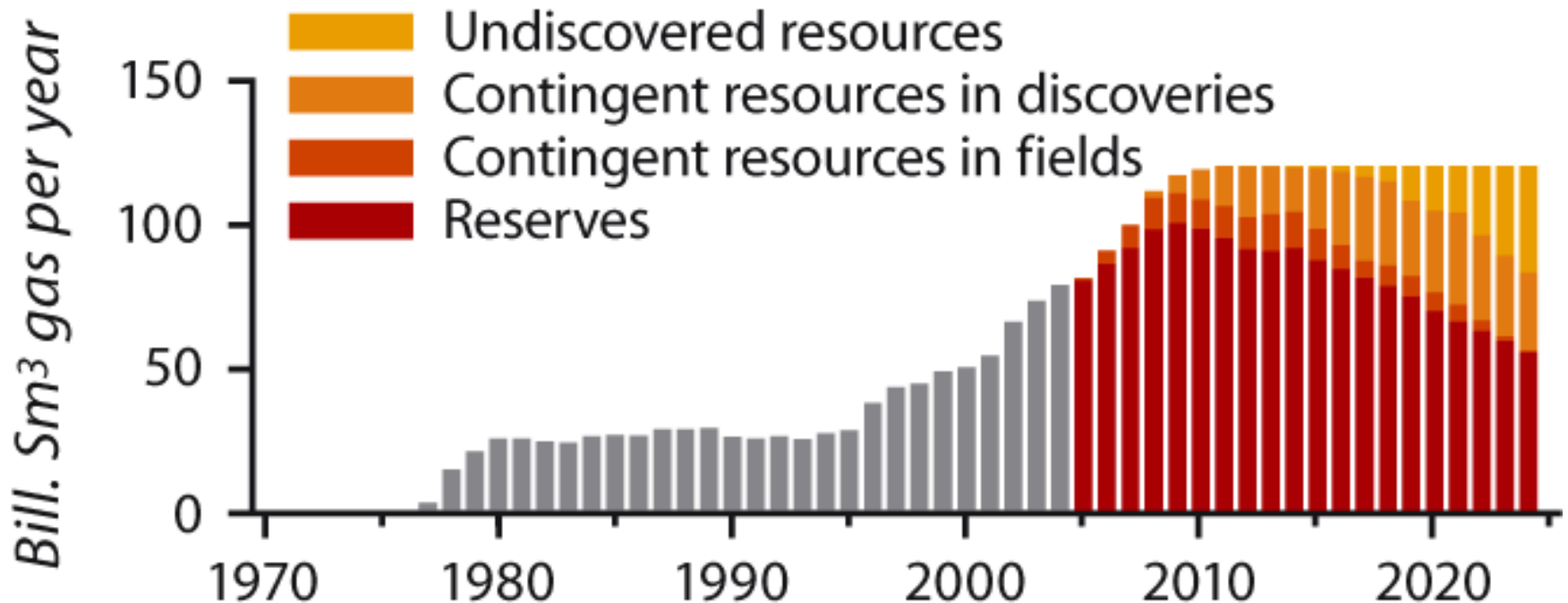
1. Peak-oil – oljebølgen legger seg

- Norge over oljetoppen

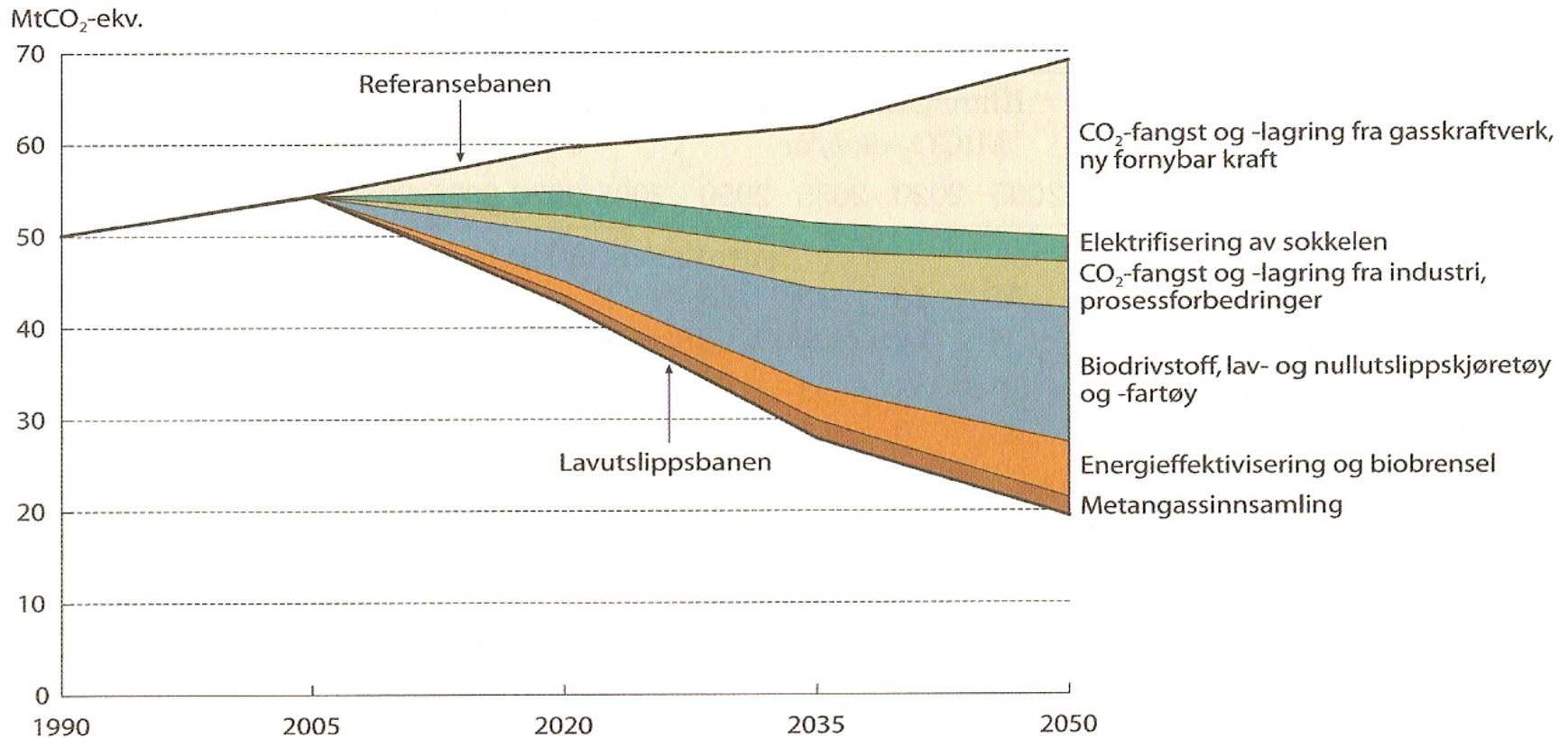
Skal vi være med videre er det

- med nye ressurer
- i nye olje/gassprovinser

2. Klimapolitikk

- Utfasing av olje skal skje parallelt med innfasing av en radikal klimapolitikk:

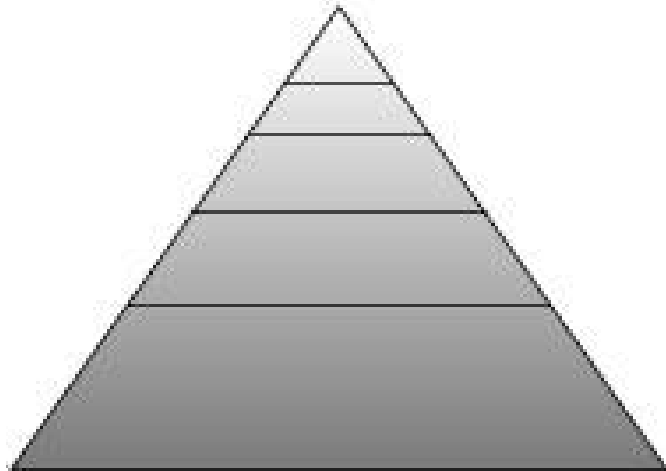

3. Det skulle bli et *kvalitativt* bedre samfunn

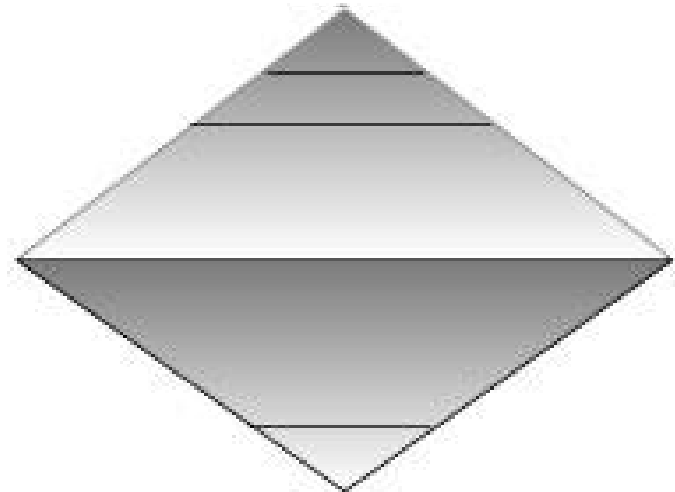
”Petroleumsvirksomhetene i Nordsjøen gjør at vi som nasjon, blir *rikere*. Regjeringen mener at en i første rekke må benytte de nye muligheter til å utvikle *et kvalitativt bedre samfunn*. En bør unngå at resultatet bare blir en rask og ukontrollert vekst i bruken av materielle ressurser uten at samfunnet ellers blir vesentlig endret.”

Klassestruktur i endring

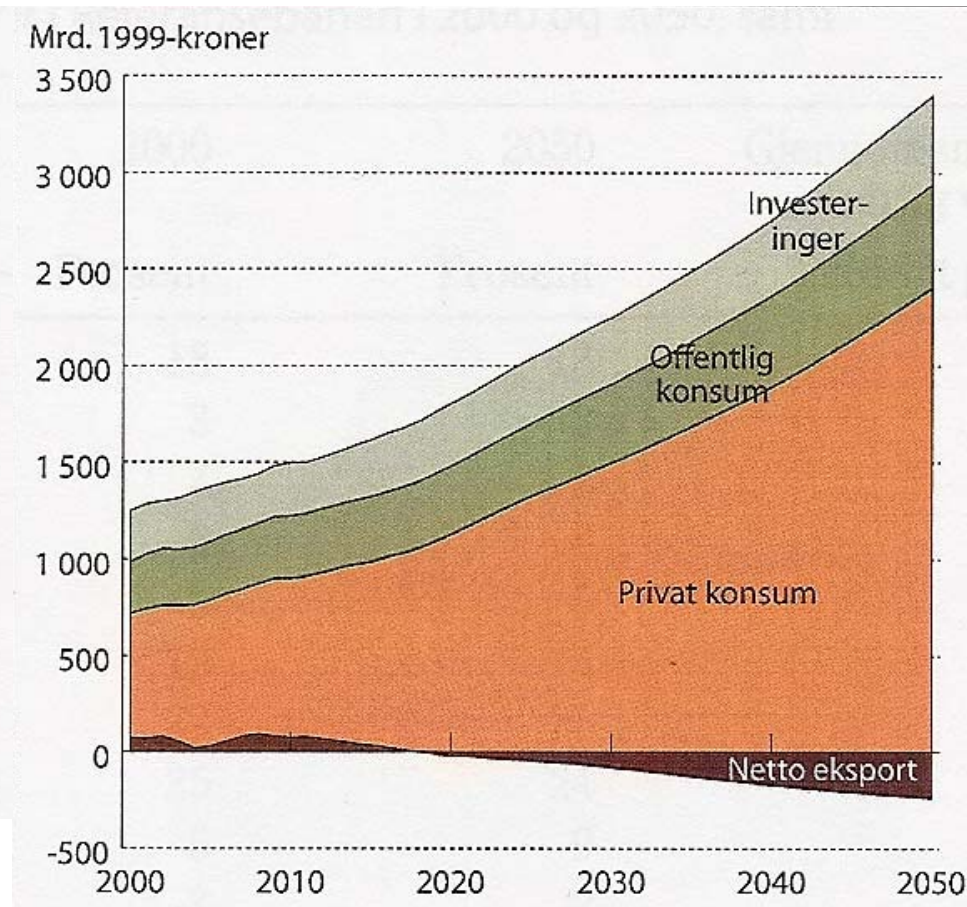
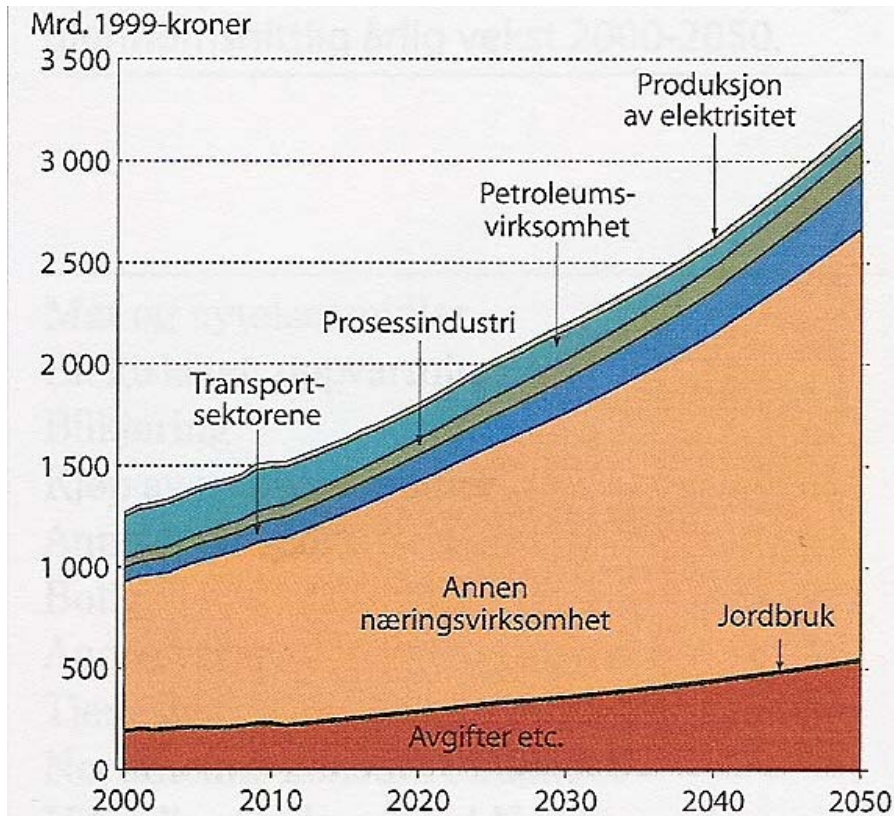
Det gamle samfunn

Dagens samfunn

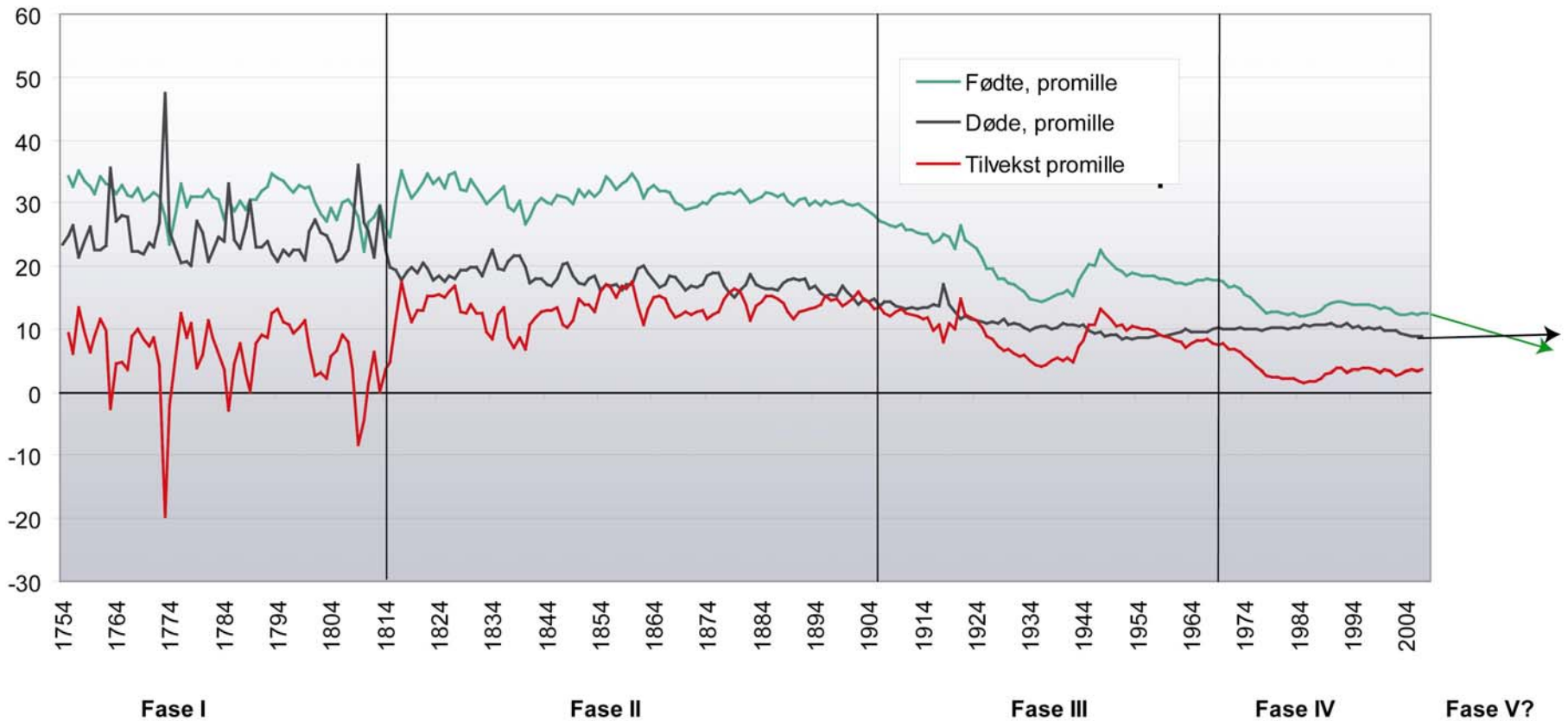
Det ble et kvantitativt bedre samfunn

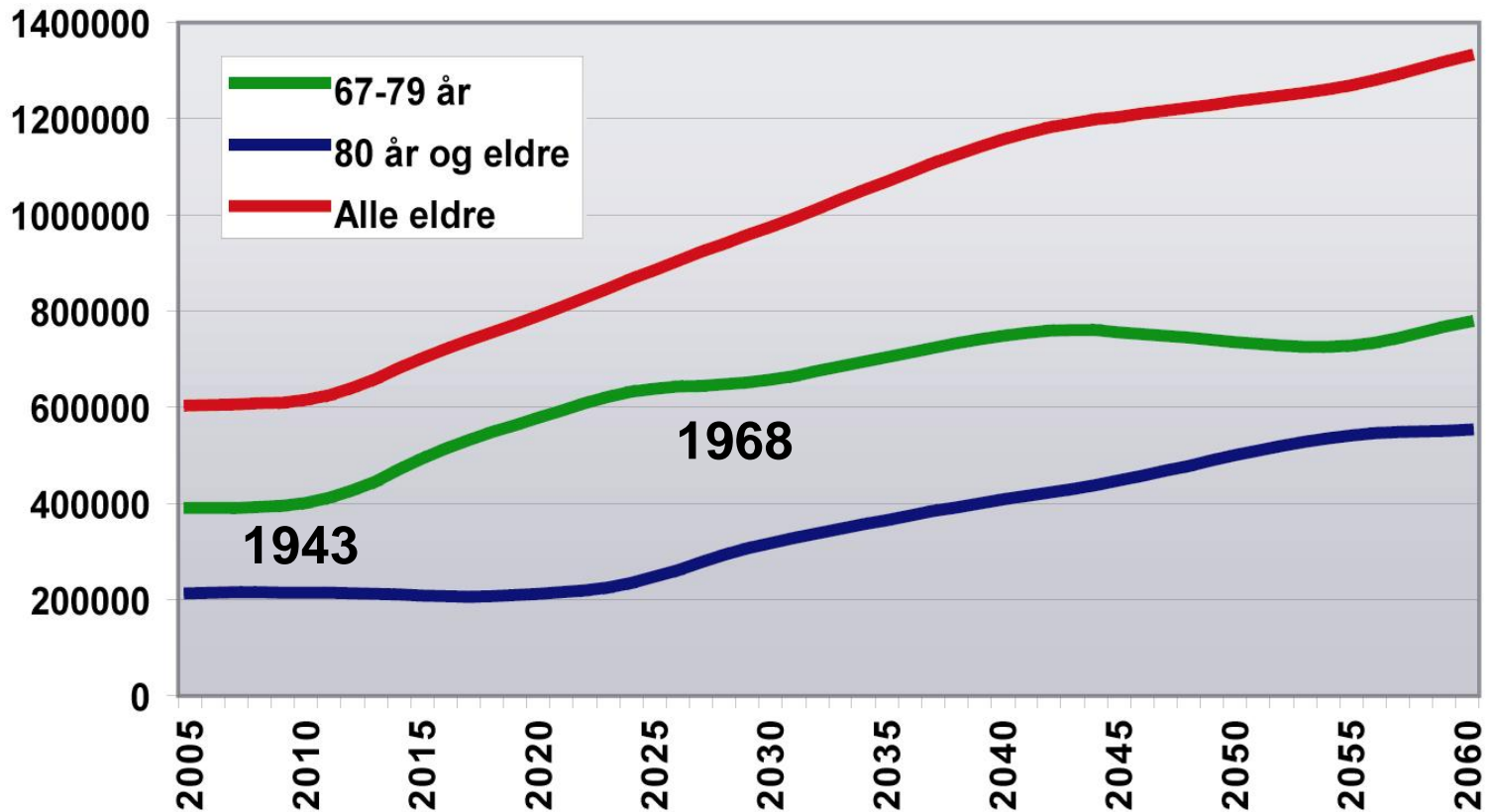
”Lavutslippvalget”

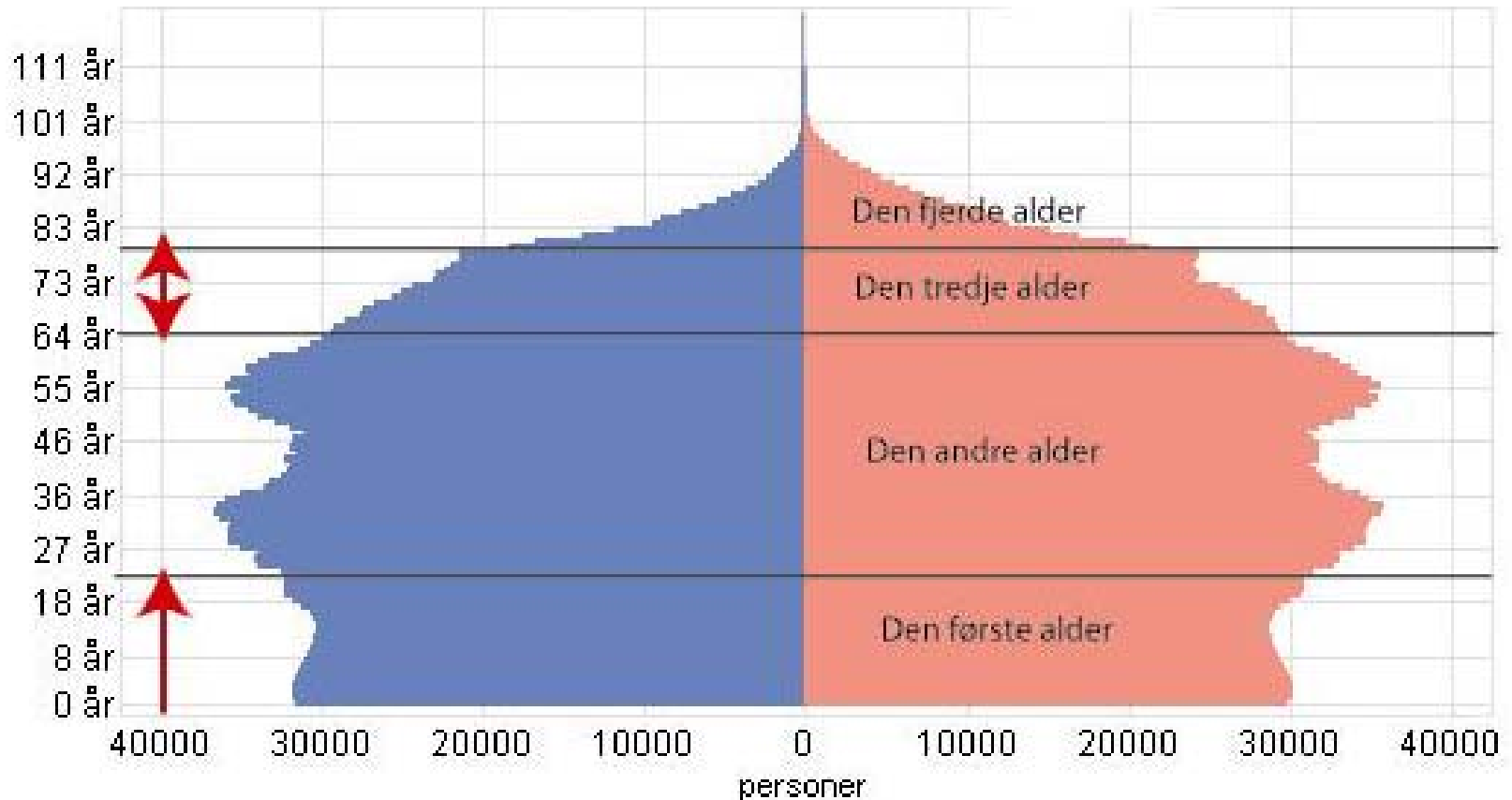
4. En bølge av eldre – hvor kom de fra?

Eldreølgen varer lenge

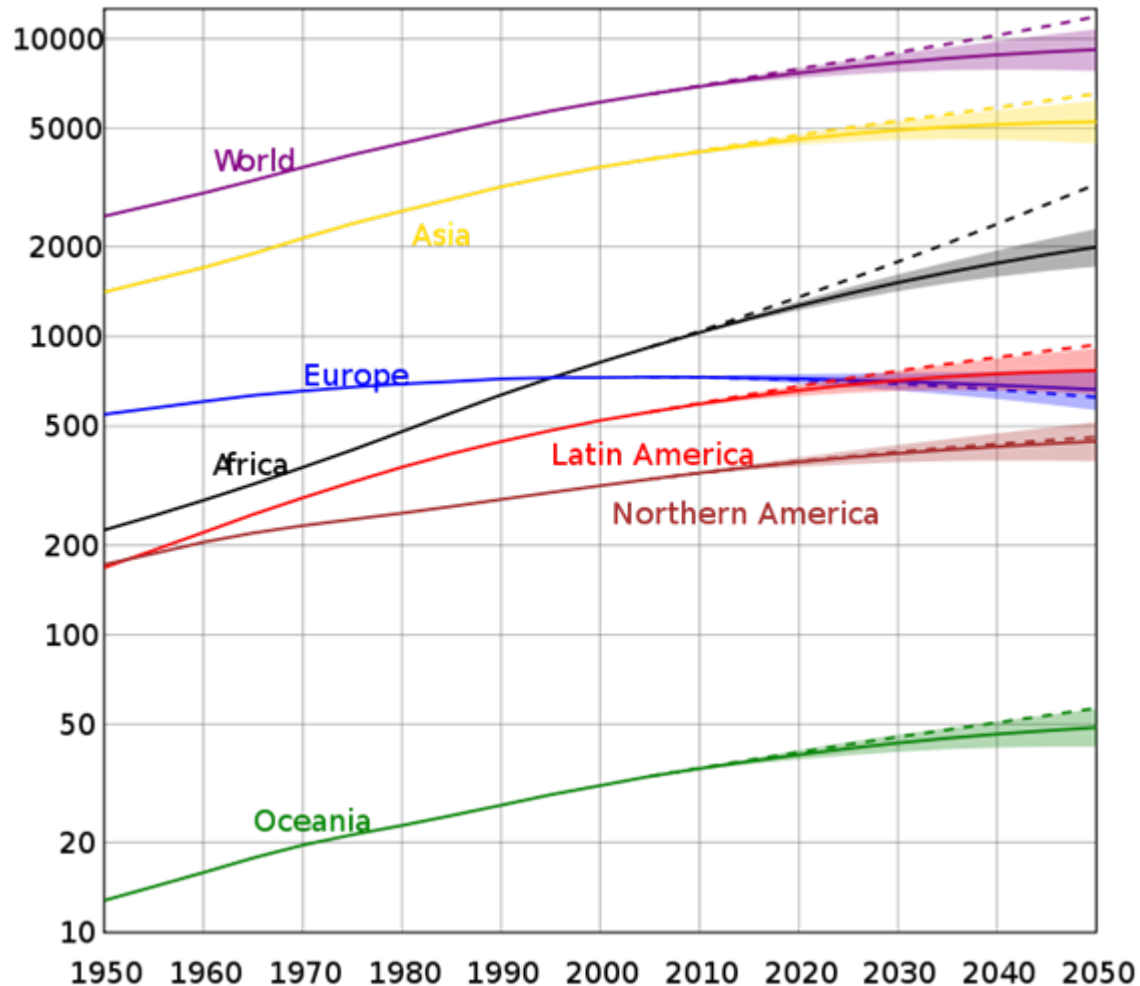

Den kulturelle utfordringen fra eldre

5. Global befolkningseksplasjon

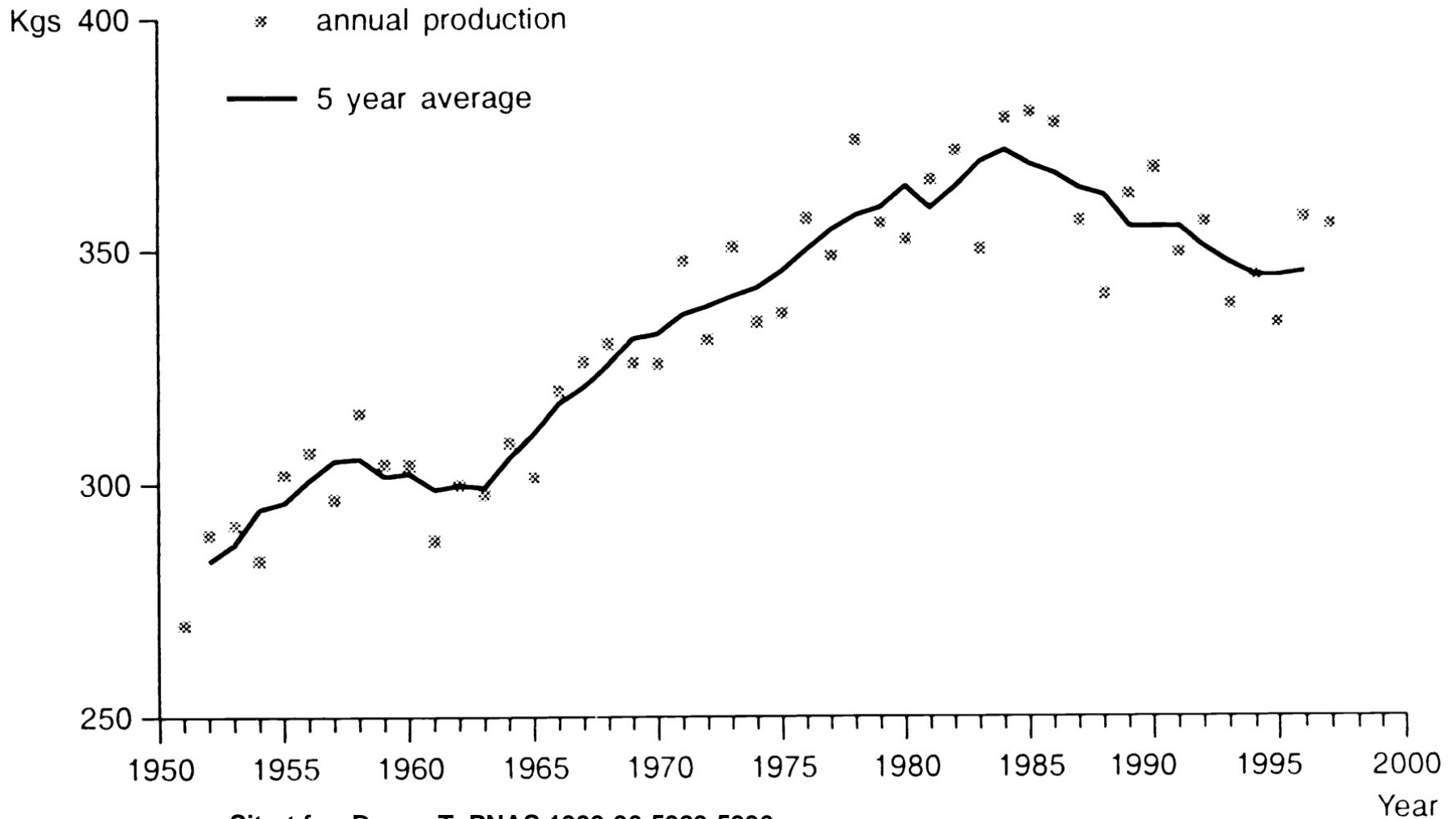
Europeisk "peak"

Logaritmisk Y-akse

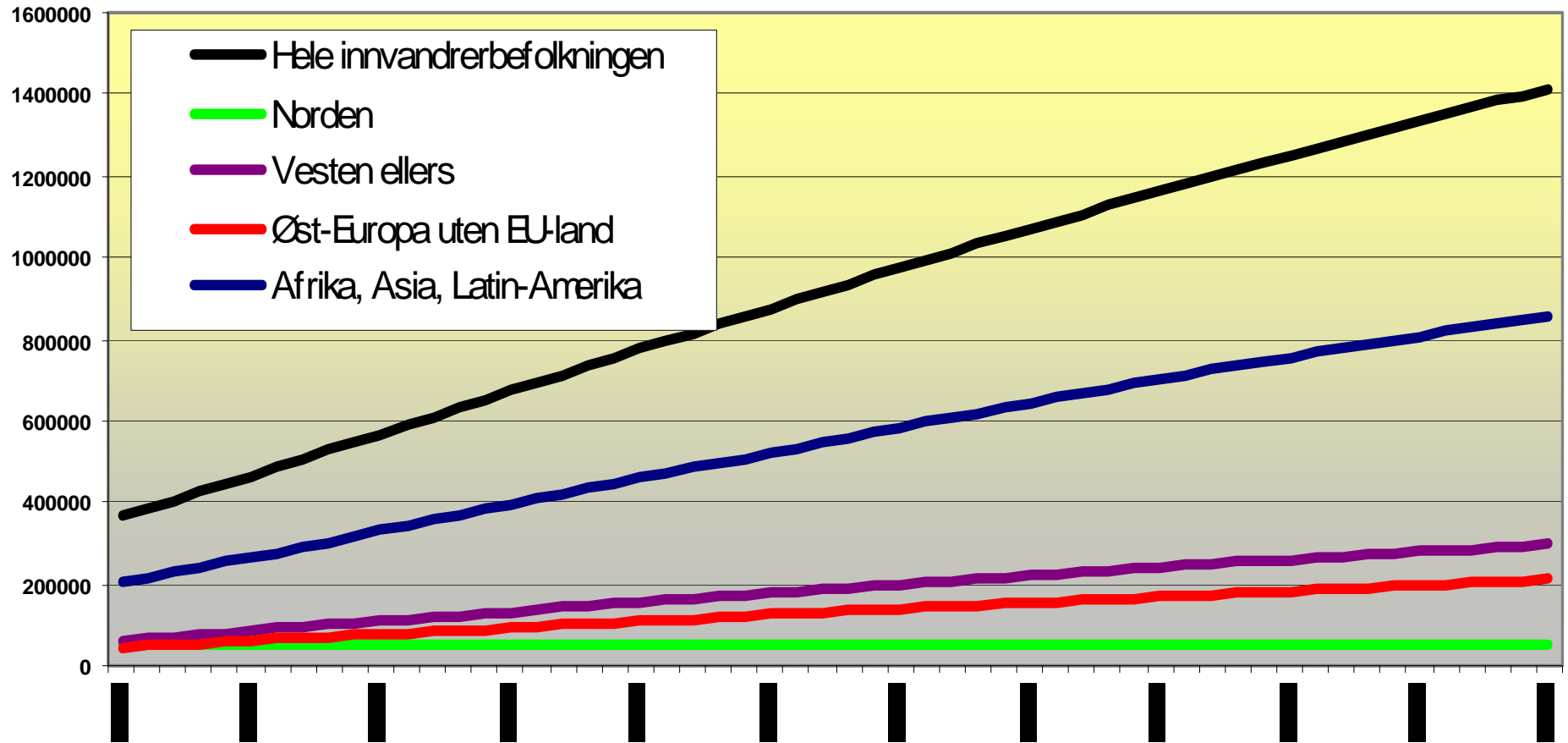
Har vi passert en “peak-soil”

World per-capita cereal production, 1951–1997

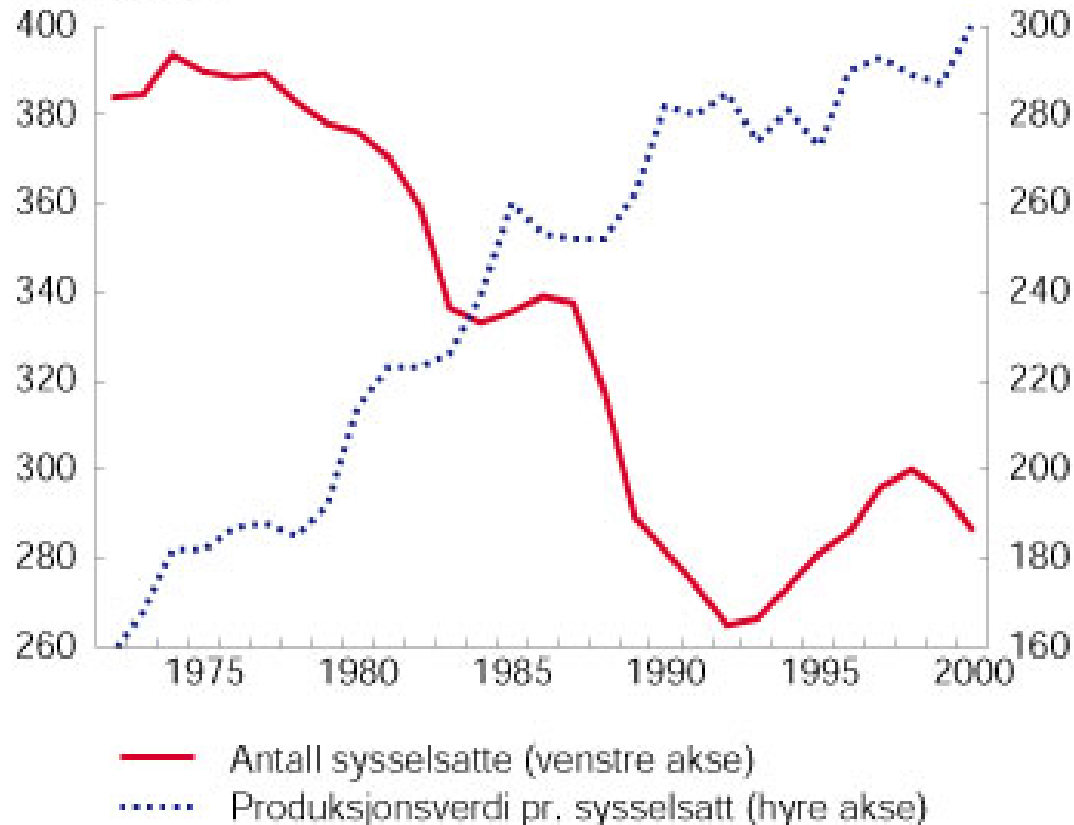
Sitert fra: Dyson T. PNAS 1999;96:5929-5936

De nye folkevandringene

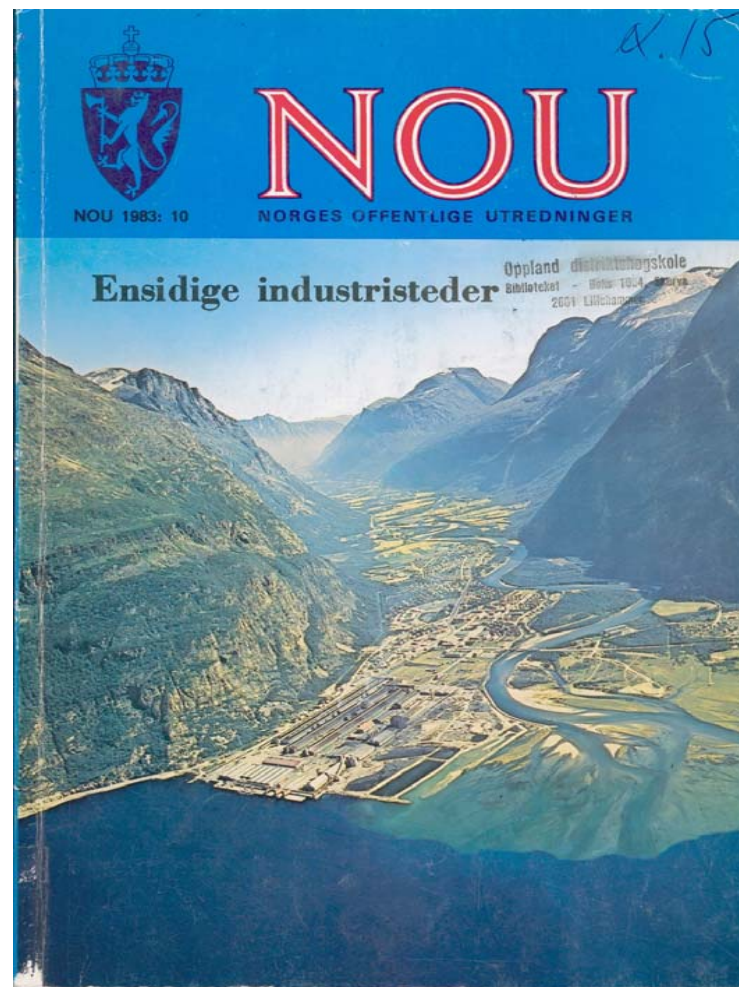

6. Avindustrialisering, men verdiskapingen høy

Sysselsatte i industri og bergverk (1000 personer) og produksjonsverdi per sysselsatt (1000 kroner) 1972-priser

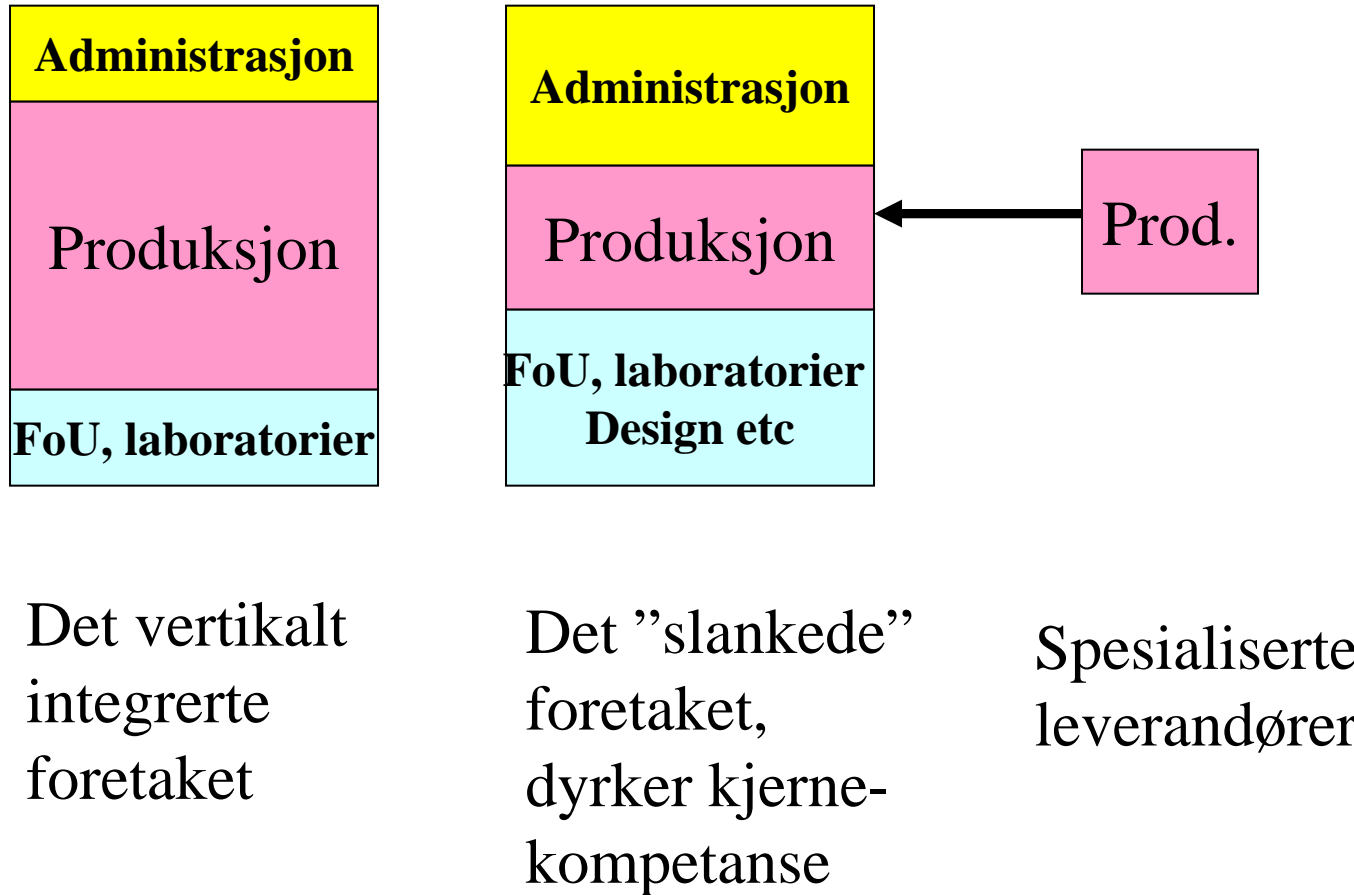

En brutt linje: Fra statlig industriering til omstilling

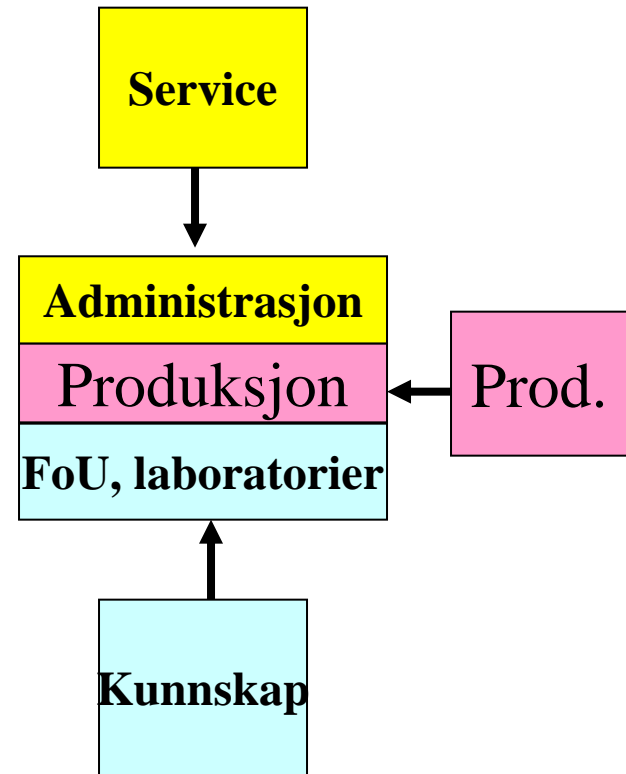
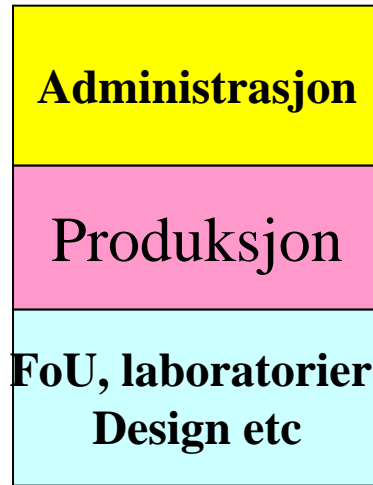
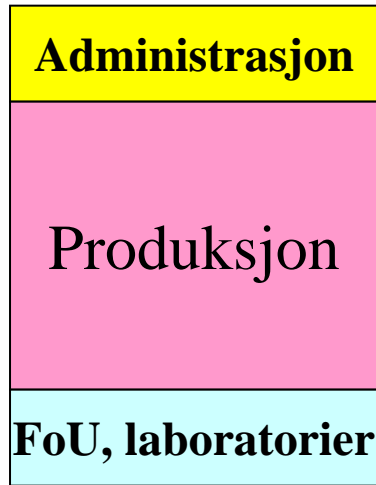

7. Tjenestesamfunnet er her

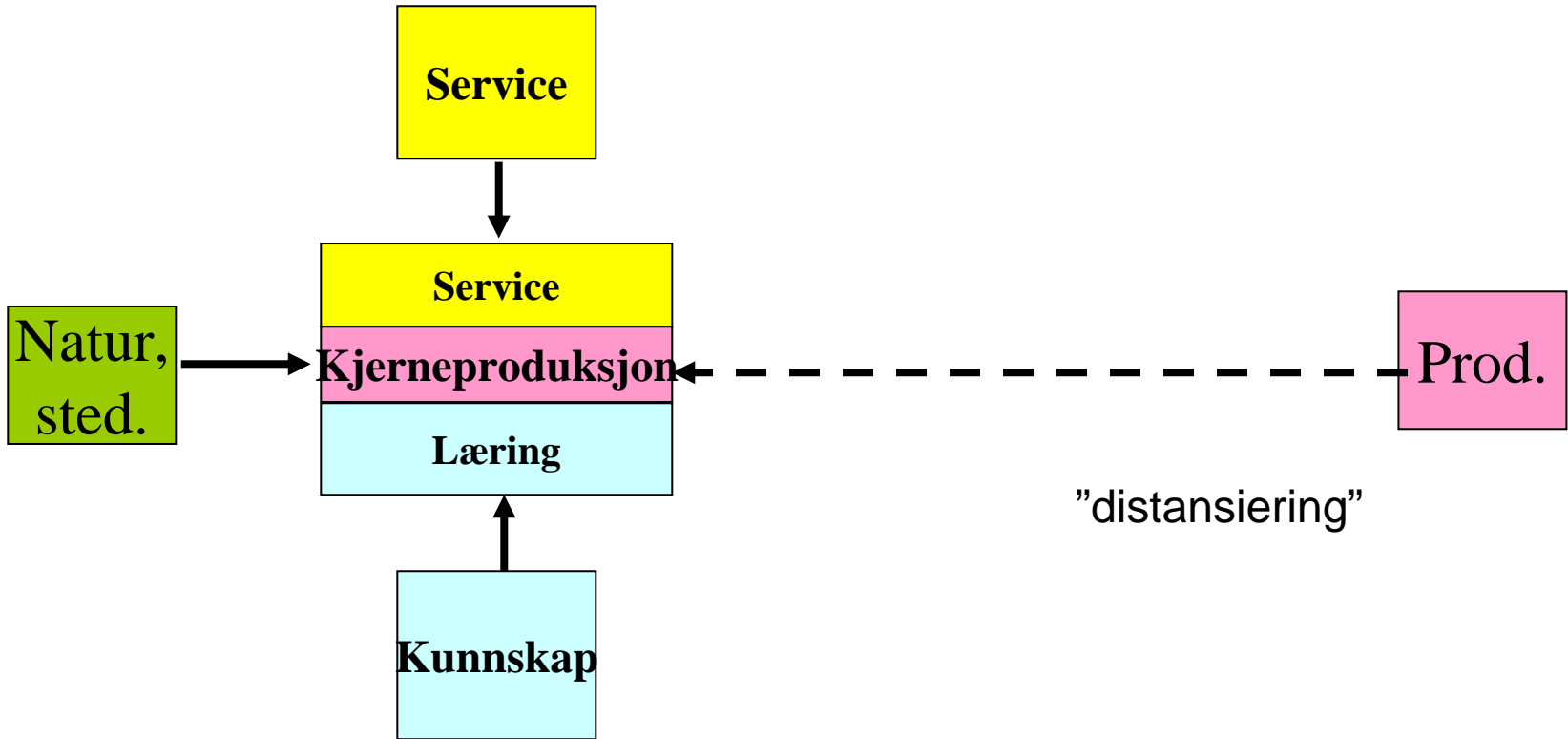

Vertikal disintegrasjon

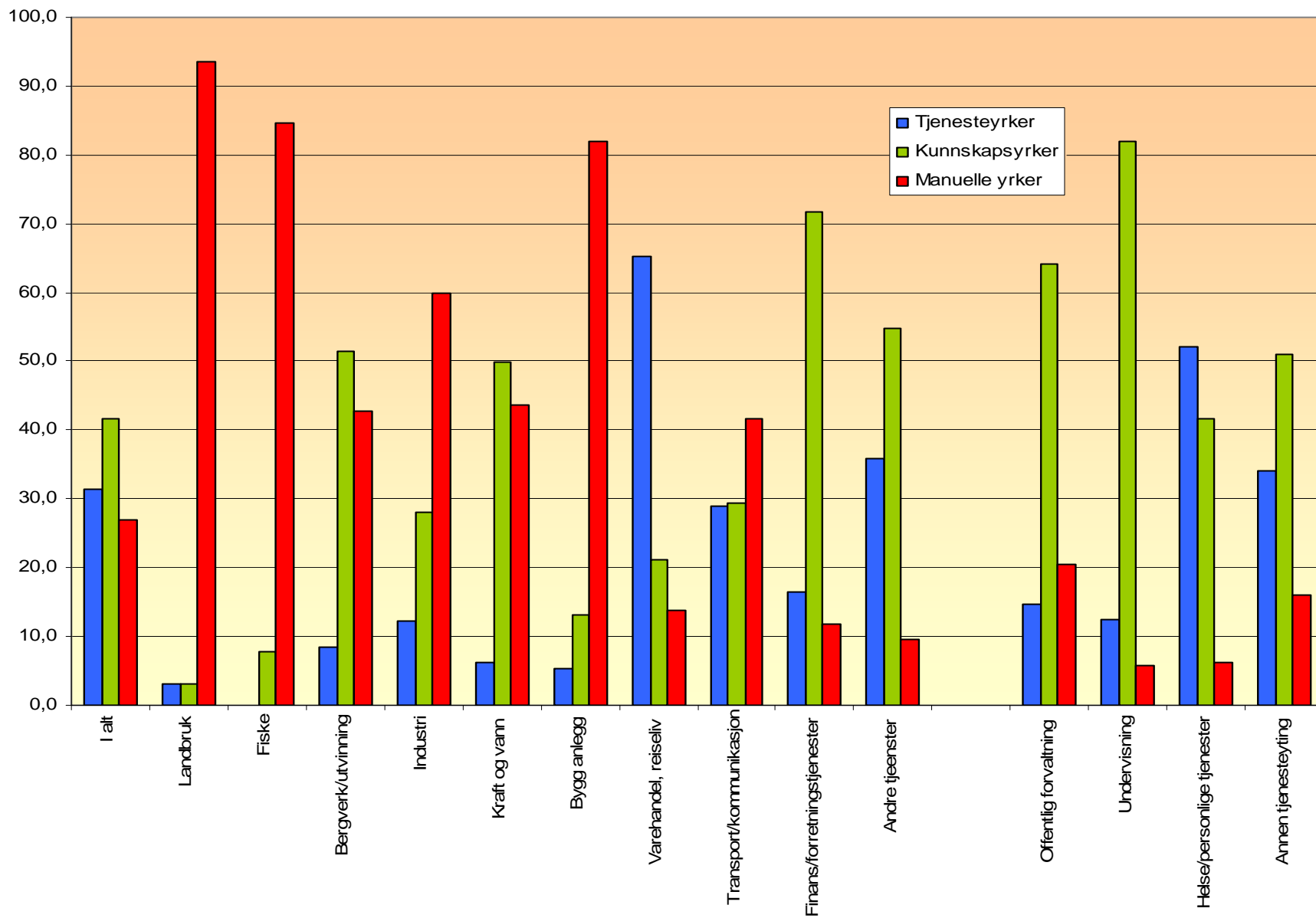
Produksjonssystemet,
Nettverket, "klyngen".

En ny modell:

Omrisset av et produksjonssystem, en "klynge".

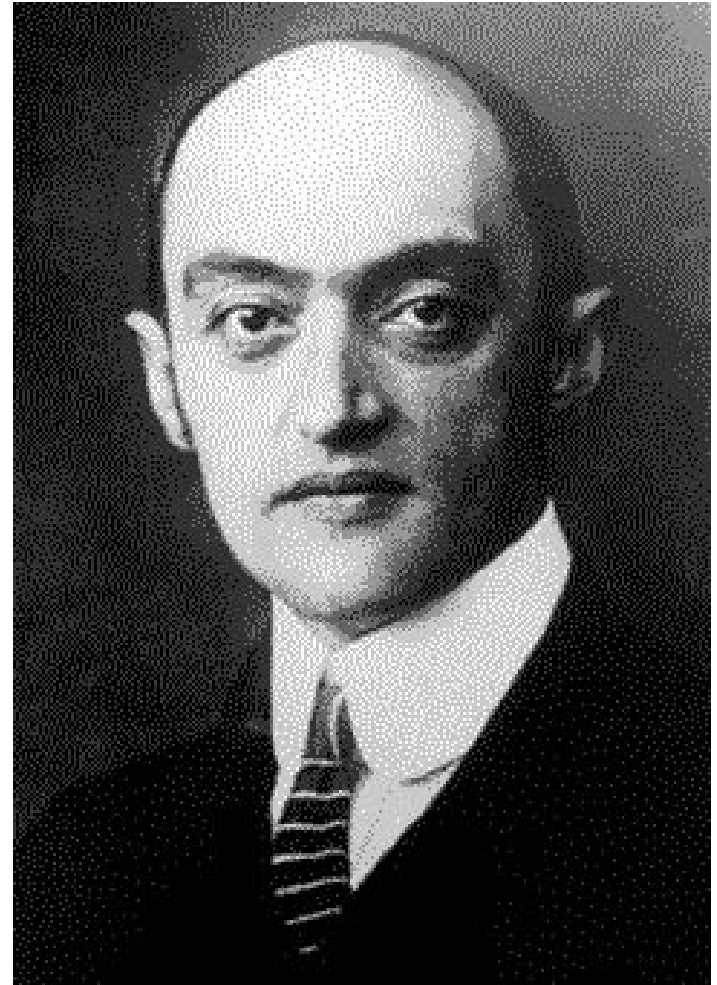
Yrker i næringer

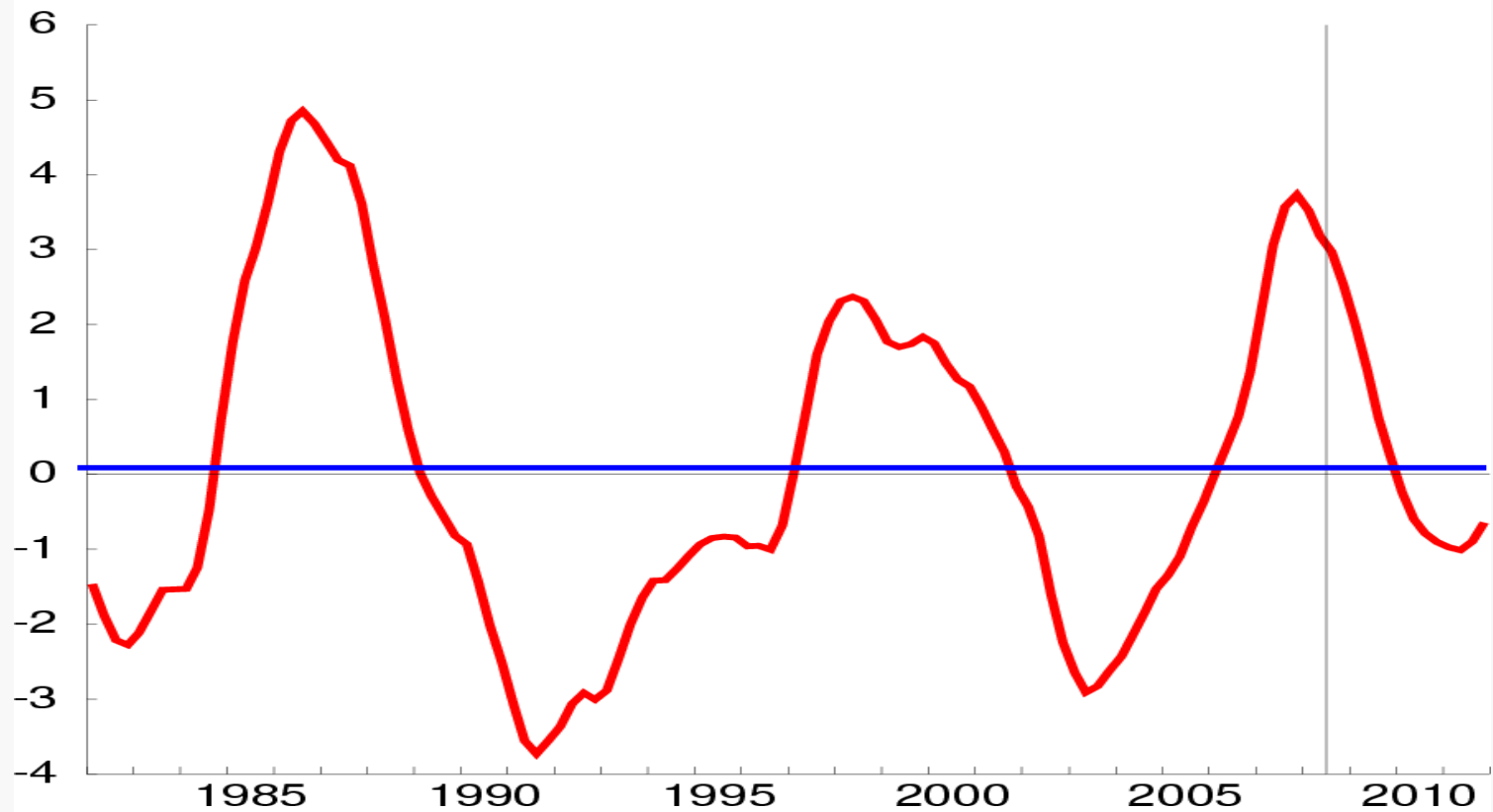
Perspektivanalyse 2009

<i>Fastlands-Norge</i>	<i>Timeverk, prosent</i>			<i>Bruttoprodukt, 2004-kroner</i>		
	1970	2007	2060	2007	2007	2060
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Vareproduksjon	48,7	26,9	19,1	41,0	25,8	25,0
Primærnæringer	15,9	4,2	1,1	3,4	2,5	1,3
Kraftforsyning	0,9	0,5	0,2	2,8	3,1	1,1
Industri	23,9	13,5	12,3	26,7	14,7	17,0
Bygg/anlegg	8,0	8,7	5,5	8,0	5,4	5,6
Tjenesteproduksjon	51,3	73,1	80,9	59,0	74,2	75,0
Boligtjenester	0,0	0,0	0,0	8,2	5,6	6,8
Privat tjenesteyting	25,1	46,4	46,2	29,0	47,2	54,3
Off. tjenesteyting	16,2	26,7	34,7	21,8	21,4	13,8

8. Fra Keynes til Schumpeter

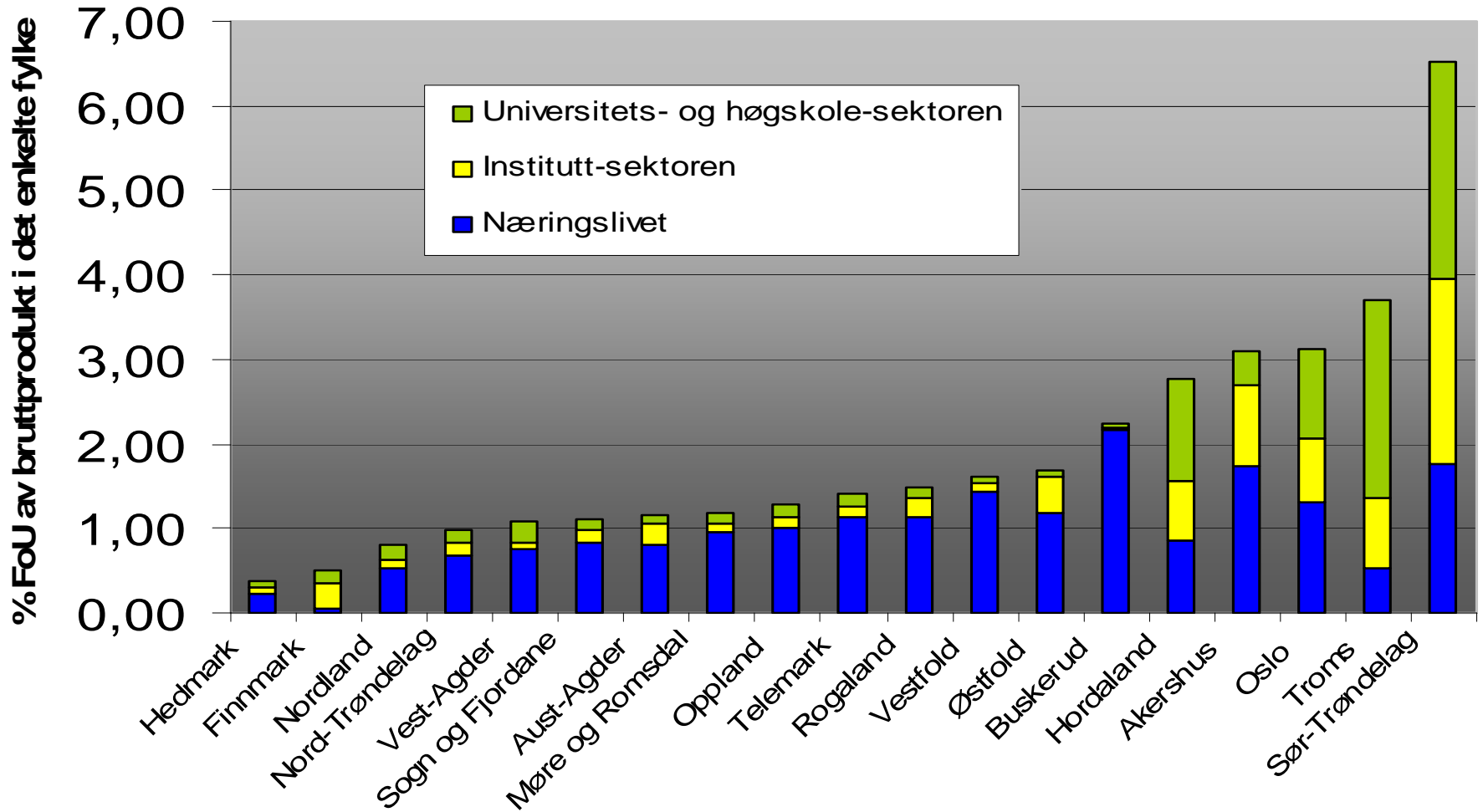
Fra konjunkturer til næringsstrukturer

Kilde: Statistisk sentralbyrå.
f0201f12

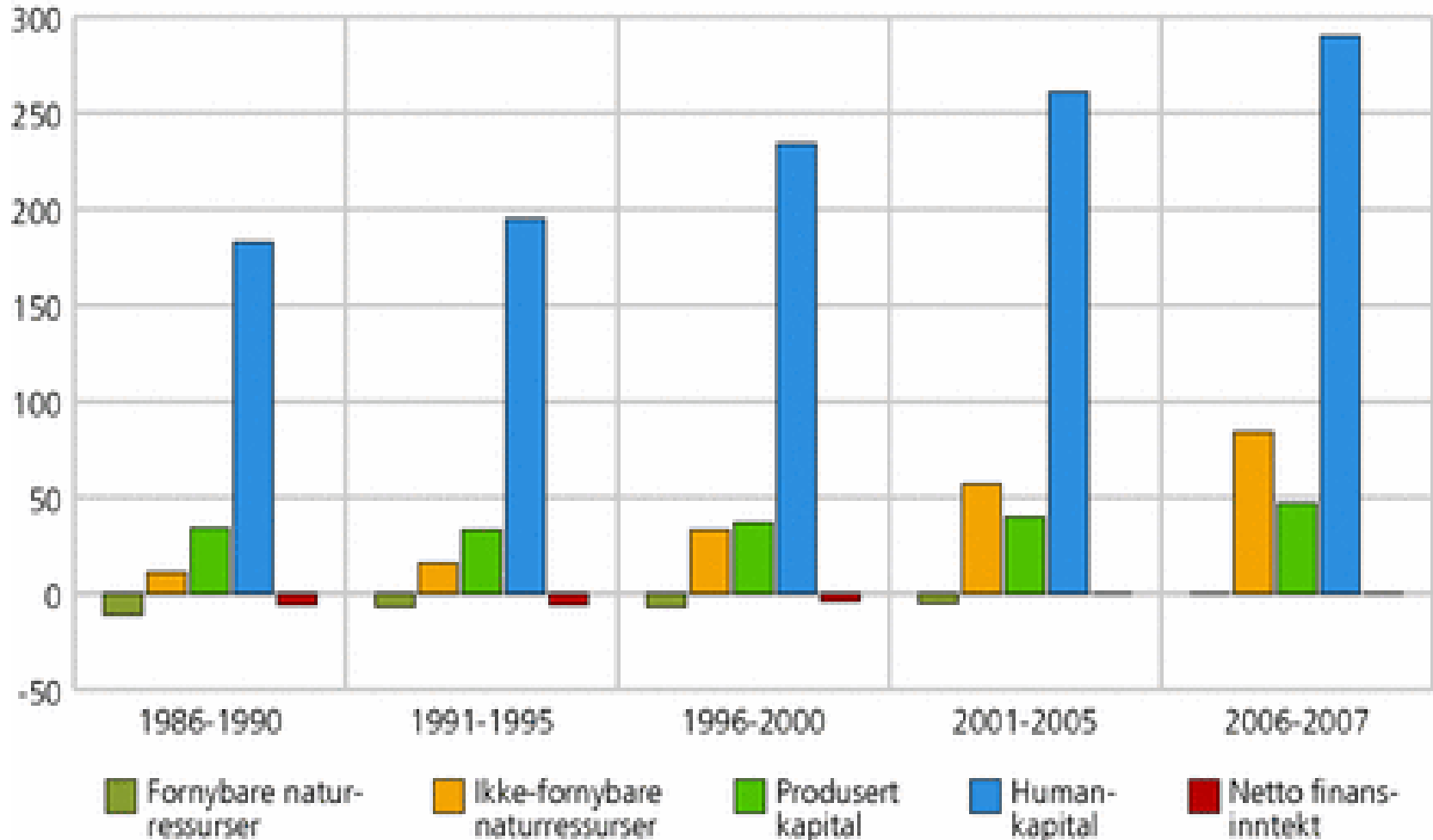
Kunnskap og innovasjon

De viktigste tjenestene

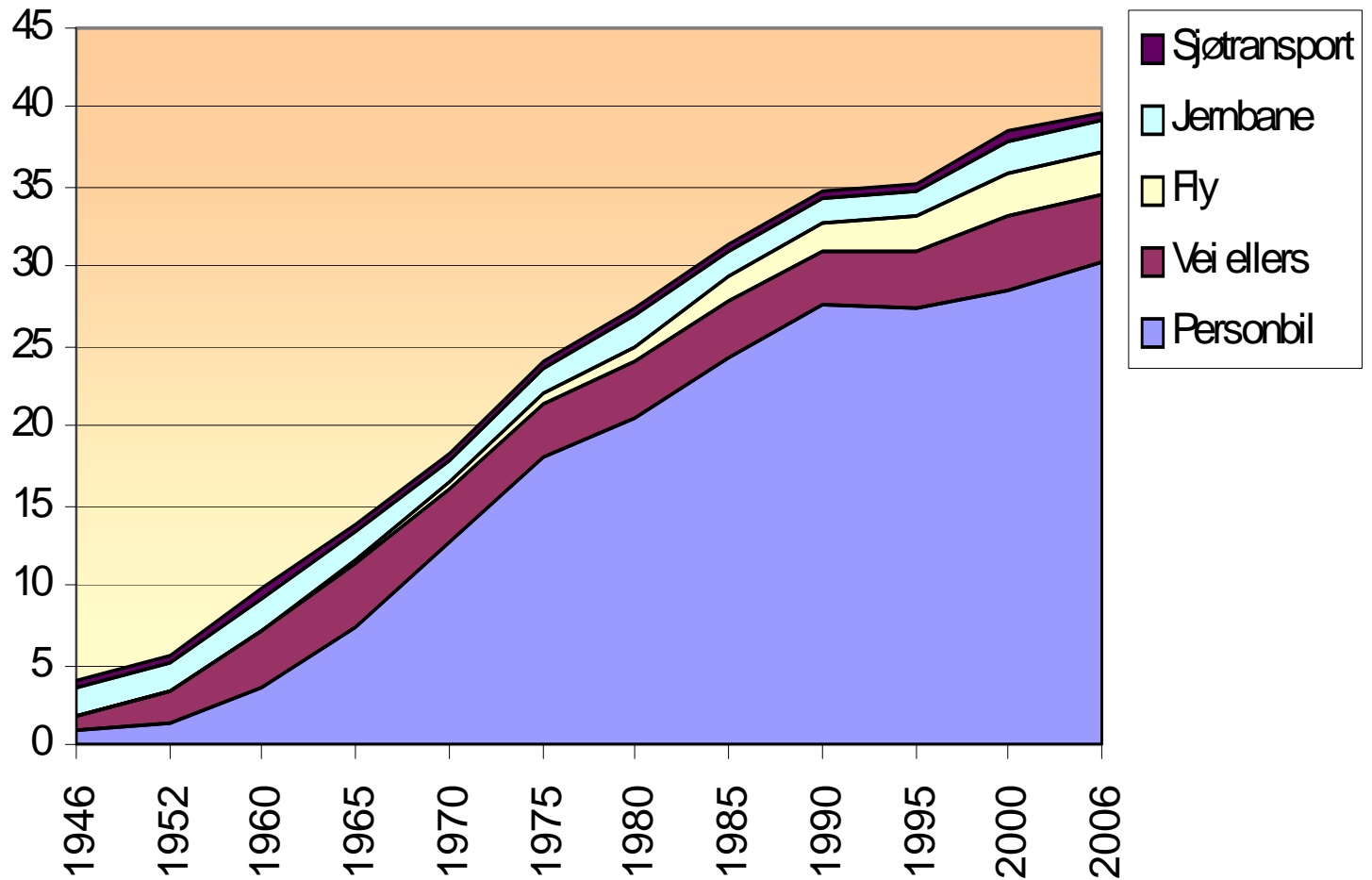

Humankapital vs. naturkapital

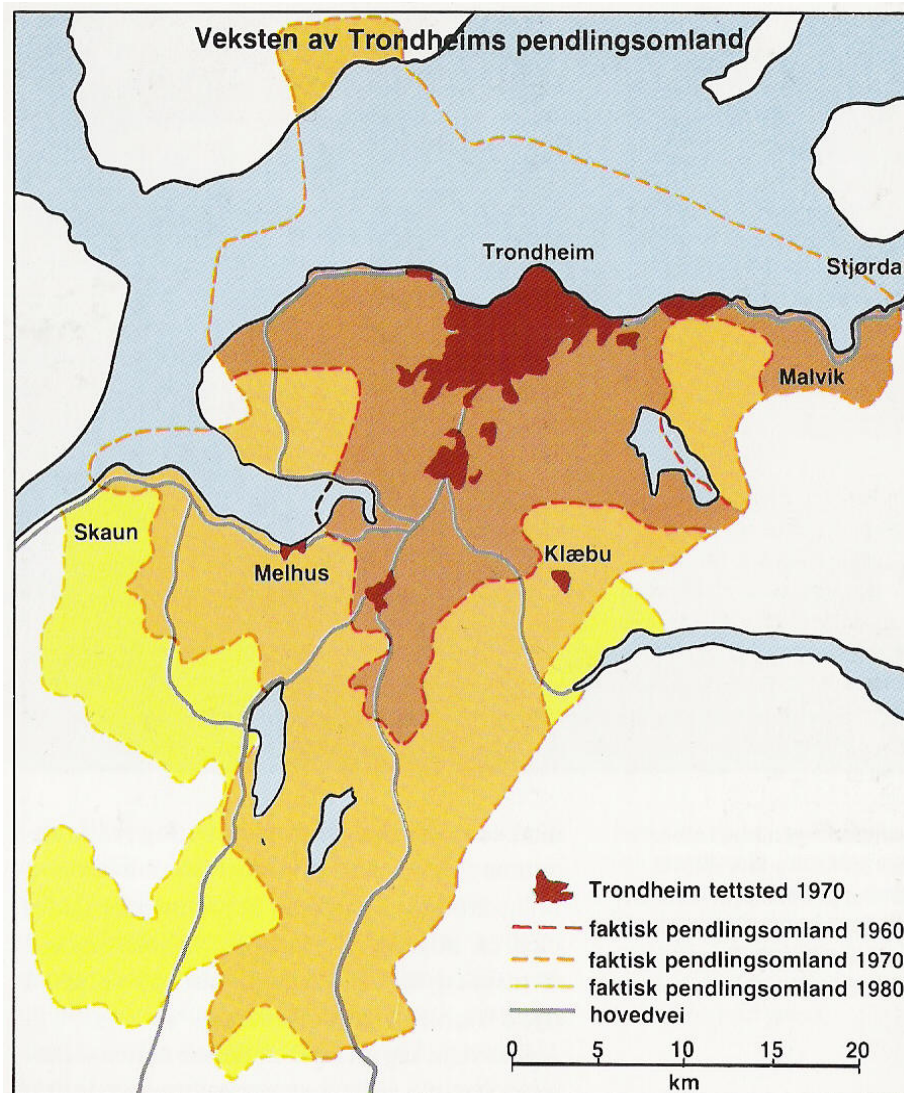

9. Regional integrasjon by-land

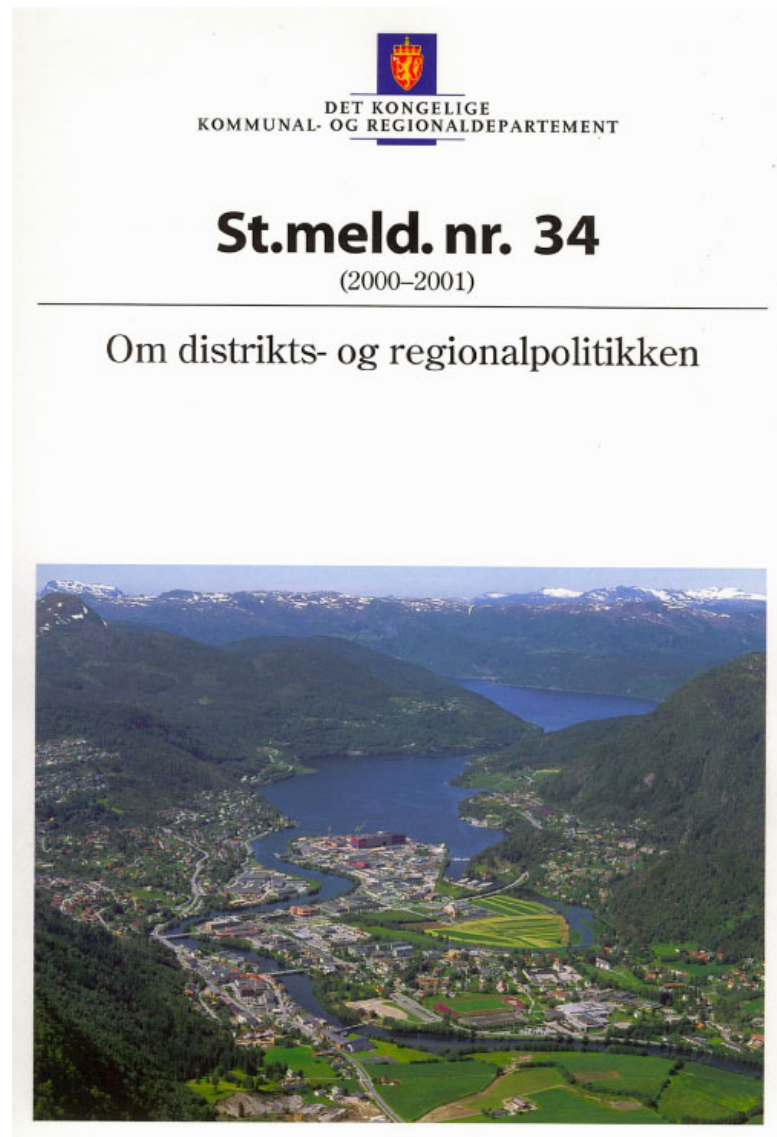
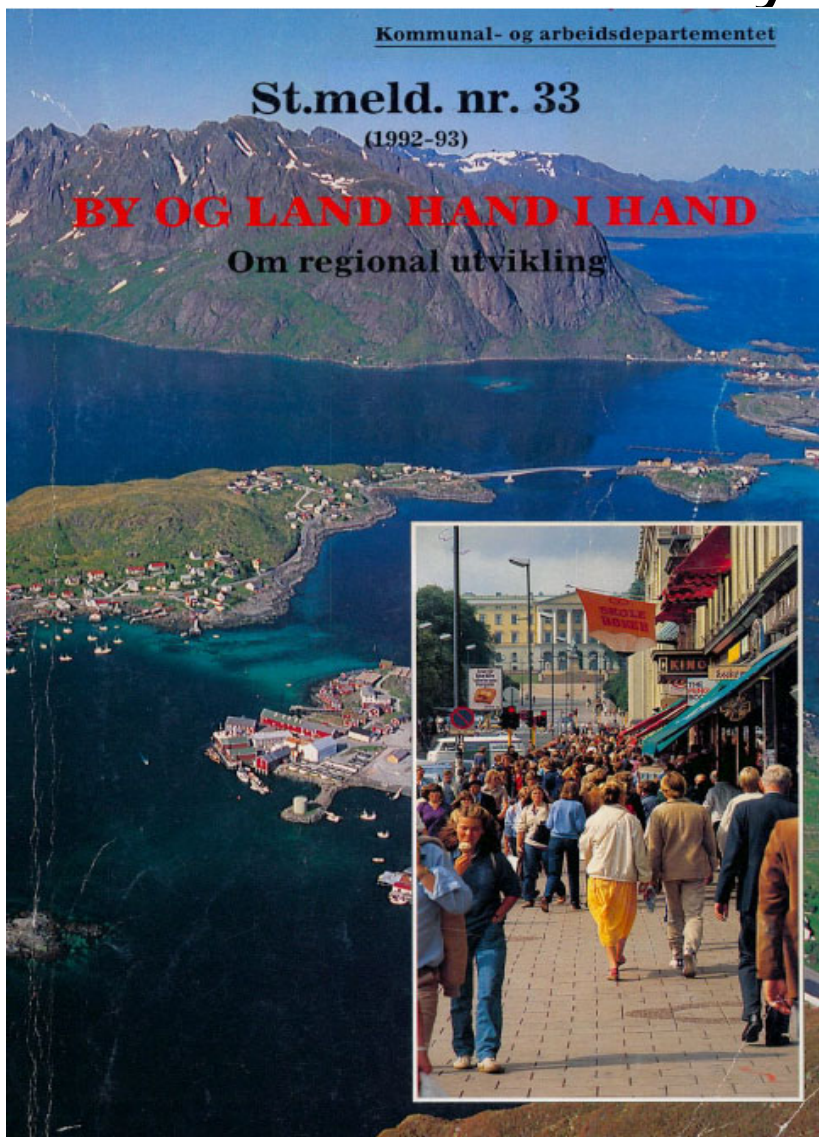
Basert på høy mobilitet

.. og regionforstørrelse

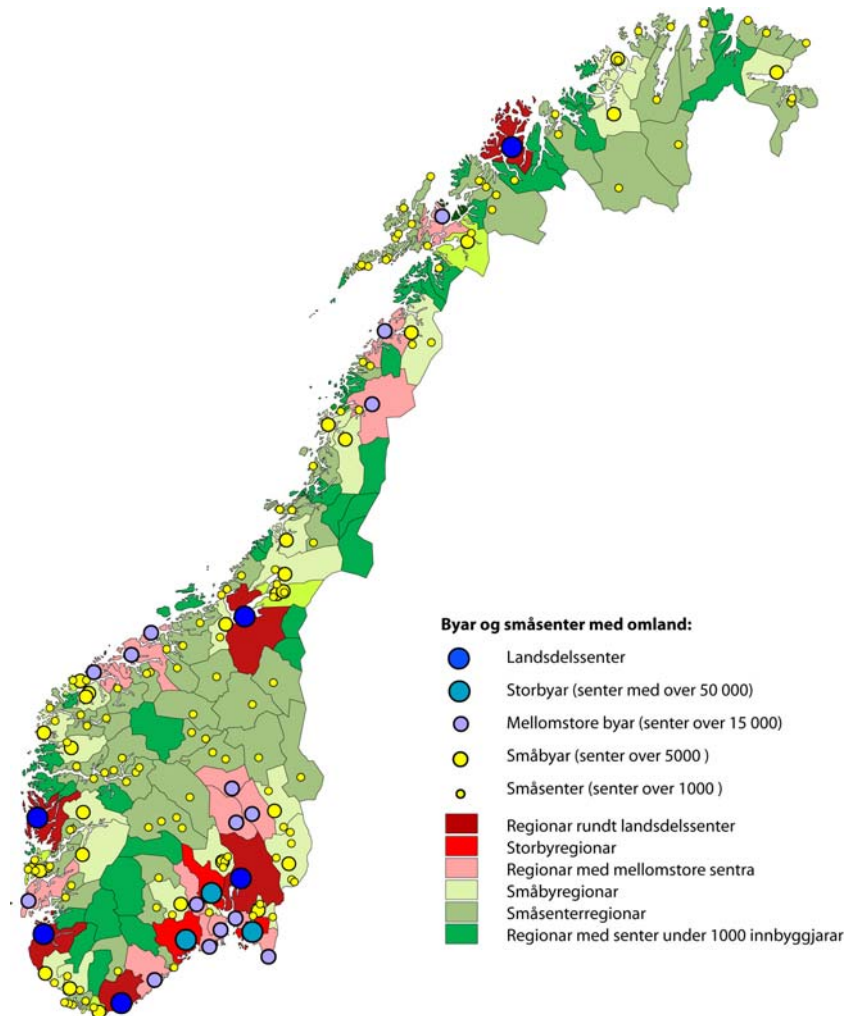
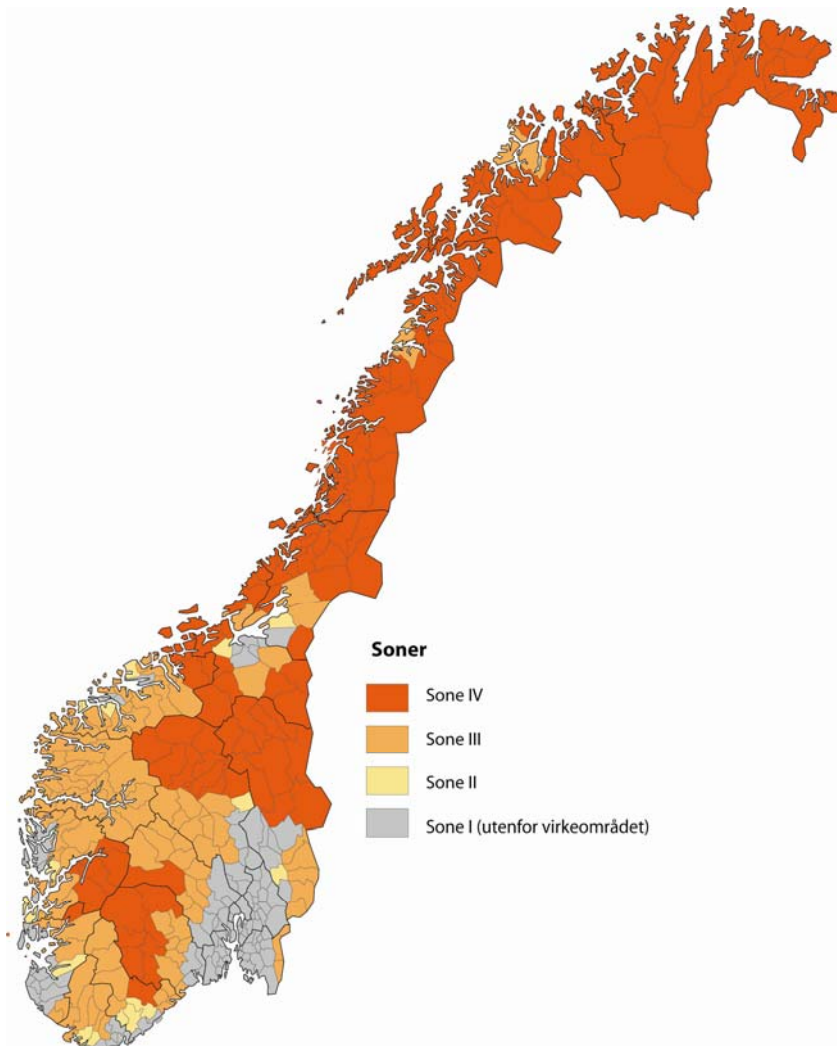

Politisk tilrettelagt regional integrasjon by-land

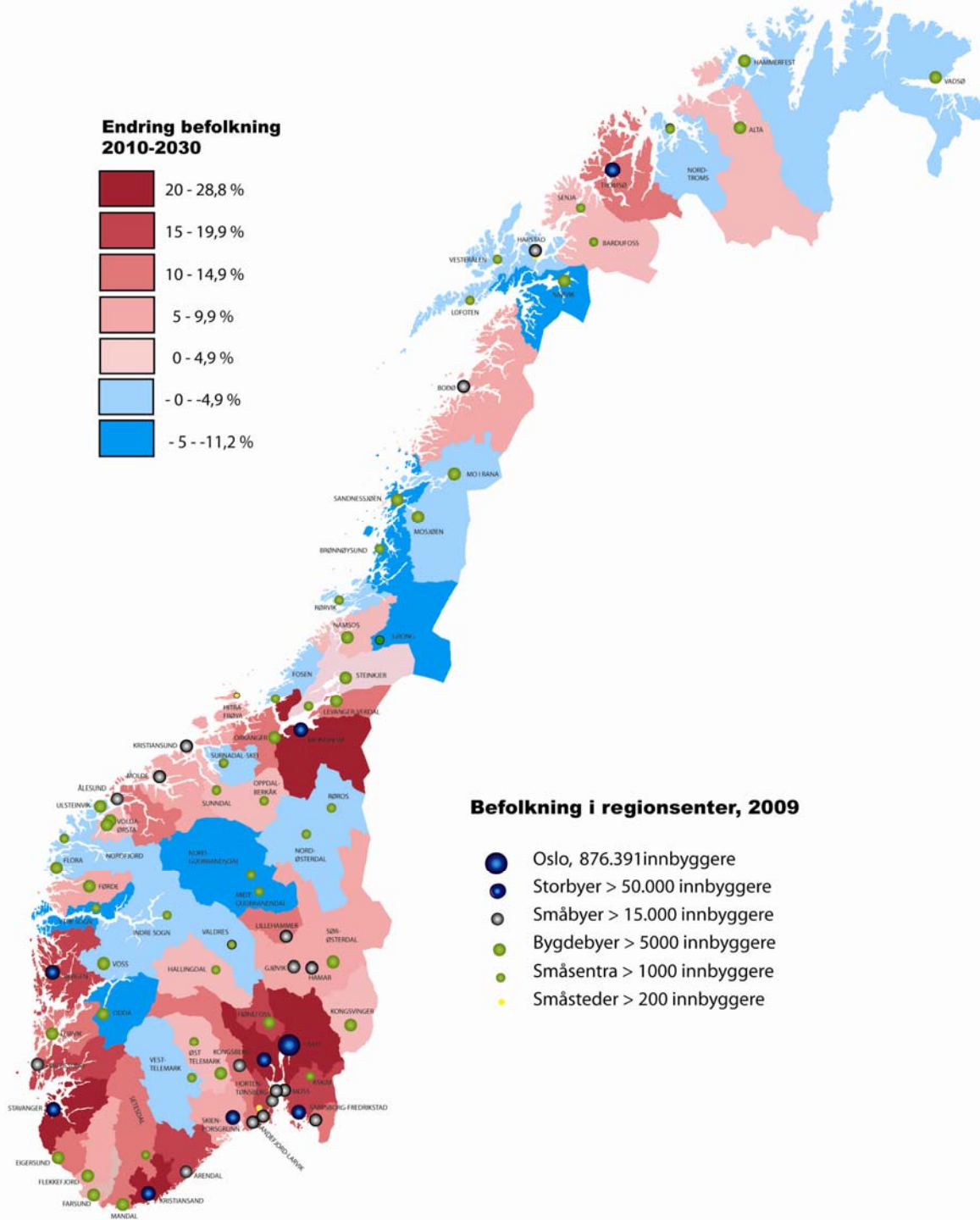
Fra "soner" til (by)regioner

Dynamikk 2010-2030

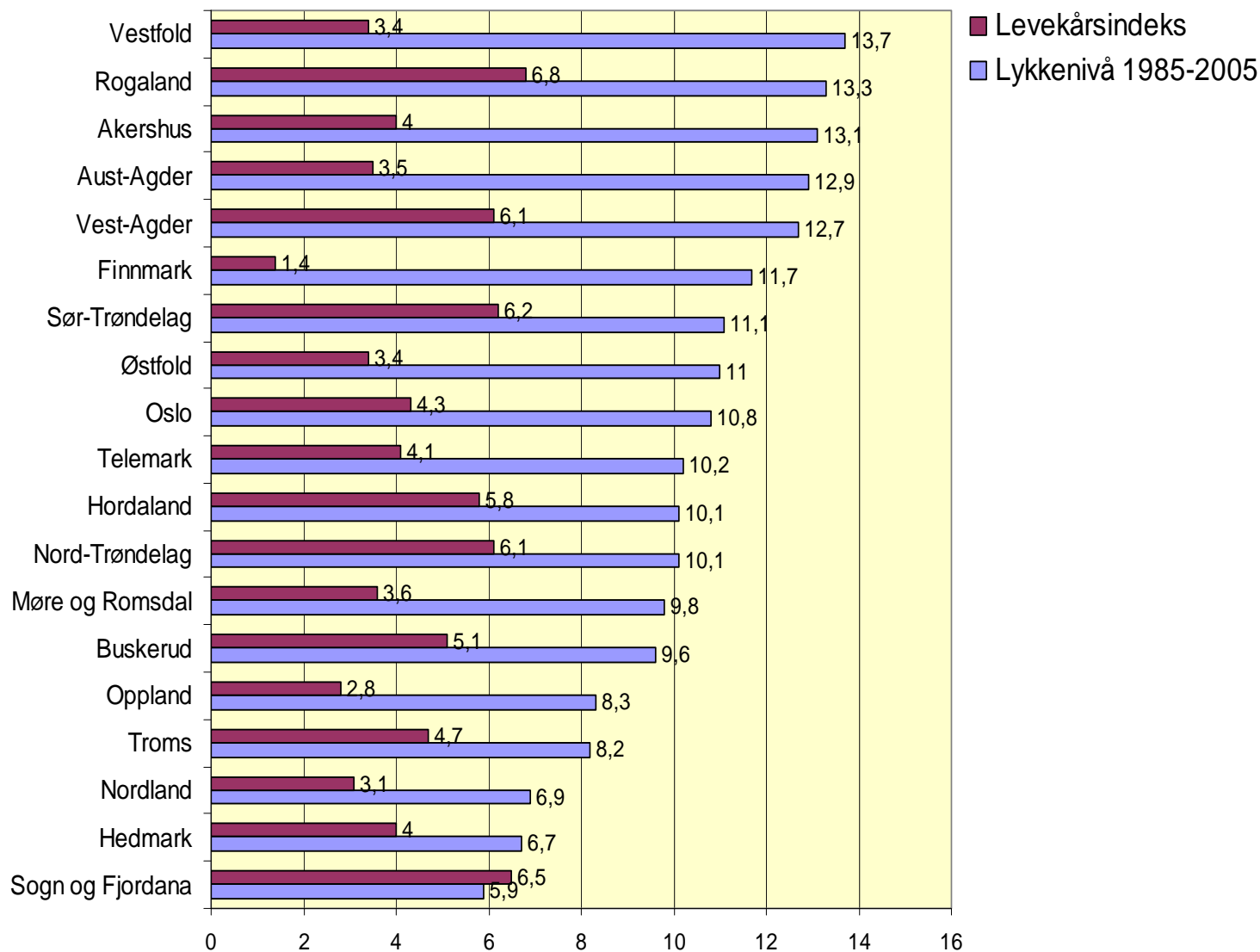
Endring befolkning 2010-2030

Befolkning i regionsenter, 2009

- Oslo, 876.391 innbyggere
- Storbyer > 50.000 innbyggere
- Småbyer > 15.000 innbyggere
- Bygdebyer > 5000 innbyggere
- Småsentra > 1000 innbyggere
- Småsteder > 200 innbyggere

Rikere – men ble vi lykkeligere?

Den enkleste oppsummeringen

Regionale effekter oppsummert

- Peak-oil nedbygging i sør, ekspansjon i nord
- Klimapolitikken betyr mer *bio* – bra for innlandsregioner.
- Et kvantitativt bedre samfunn – et bysamfunn
- Eldrebølge i lang tid: nye tjenester for de grå i bygd og by
- Global befolkningsvekst, europeisk peak, stor innvandring – større vekt på matproduksjon. Bra for distriktene
- Avindustrialisering, industrisamfunn som enklaver
- Tjenestesamfunnet vokser fram i by og bygd
- Fra Keynes til Schumpeter, fra konjunktur-regulering til innovasjon
- Regional integrasjon, særlig rundt storbyene
- Kommunal reform – større enheter – men skillet mellom by og distrikt består
- Ble vi lykkeligere?